

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/36/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817212920
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3817212920.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň Mgr. Stanislavy Miklánkovej a JUDr. Ivety Anderlovej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa N. G., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza ako kolíznym opatrovníkom, bytom u matky, dieťa rodičov matky M. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. I., L. XXX/XX a otca Z. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., U. XXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Banská Bystrica 5, Kráľová, o rozvod manželstva s príslušenstvom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 21.marca 2018, č. k. 9P/47/2017- 71, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej časti IV., ktorým bol zakázaný styk otca s maloletým **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. manželstvo M. G., rod. A., nar. XX.XX.XXXX a Z. G., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté XX.XX.XXXX v J., zapísané v Knihe manželstiev matričného úradu Nováky, vo zväzku 11, ročník 2013, str. 180, poradové číslo 2 rozviedol. Vo výroku II. maloletého N. G., nar. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky. Vo výroku III. uložil otcovi povinnosť platiť na výživu maloletého mesačne sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa, vždy do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje k rukám matky. Vo výroku IV. uložil otcovi zákaz styku s maloletým. V odôvodnení uviedol, že sa súd oboznámil s rozsudkami OS Prievidza sp. zn. 11P/67/2016 z 31.08.2017, ktorým bol maloletý zverený matke a otcovi bola určená vyživovacia povinnosť vo výške 30 % zo sumy životného minima. Podľa rozsudku Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3T/52/2015 právoplatným 25.01.2017 bol odsúdený za zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 3 Tr. Zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 4 a pol roka nepodmienečne so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa rozsudku č. k. 1T /125/2016-459 Okresného súdu Prievidza z 12.12.2016 bol uznaný vinným za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a),b),e) ods. 3 písm. d) Tr. Zákona a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1,2 písm. b) Tr. Zákona na úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Tiež mu bolo uložené protialkoholické liečenie. Zo spisu vyplýva, že spôsobil manželke fyzické a psychické utrpenie od februára 2013 do 23.02.2016, pričom sa stalo, že násilia sa dopustil aj pred maloletým. Podľa rozsudku č. k. 3T/107/2015 -399, právoplatného 06.10.2017, bol manžel odsúdený aj za prečin krádeže podľa § 20, §212 písm. e) Tr. zákona. Ďalej zistil, že účastníci konania uzavreli dňa 15.02.2013 v J. manželstvo, z ktorého pochádza maloletý N.. Otec bol právoplatne odsúdený za psychické a fyzické týranie manželky. Aj počas pojednávania sa k nej správal mimoriadne hrubo, za čo mu súd uložil pokutu a vykázal ho z pojednávacej miestnosti. Matka býva s dieťaťom sama v 2-izbovom byte, kde čistota aj poriadok bola

na požadovanej úrovni. Matka poberá rodičovský príspevok a poberá aj rodinný prídavok. Iný príjem nemá, je na materskej dovolenke. Inkaso za byt mesačne činí 228 eur. Hygiena je vedená v domácnosti na dobrej úrovni, byt je zariadený potrebným nábytkom a hygiena je dobrá. Finančne matke pomáha brat aj matka. Z predložených listín je zrejmé, že otec je vo výkone trestu, kde bude pravdepodobne až do roku 2026 s tým, že otec je čiastočný invalidný dôchodca, má vykonané zrážky z dôchodku a do výkonu trestu mu je zaslaná suma 28,38 eur. Nie je zaradený vo výkone trestu do pracovnej činnosti z dôvodu jeho zdravotného stavu. Po vykonanom dokazovaní videl súd príčinu rozvratu manželstva účastníkov konania v krutom a bezcitnom správaní manžela k manželke, ktorým naplnil aj znaky trestného činu. Manželka v dôsledku jeho konania trpí podľa záverov znaleckého posudku posttraumatickou stresovou poruchou spôsobenou opakovaným ponížením, fyzickým násilím, obmedzovaním styku s rodinnými príslušníkmi, obmedzovaním základných potrieb. Abúzus alkoholu bol u nej prechodný, spôsobený nútením zo strany manžela. Podľa § 23 ods. 1 zákona o rodine (ďalej len „ZR“), súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Z vyššie uvedených dôvodov súd v zmysle citovaných ustanovení manželstvo účastníkov konania rozviedol. Keďže zo vzťahu manželov a počas manželstva účastníkov konania sa narodil maloletý N., súd upravoval aj rodičovské práva a povinnosti k nemu. Otec sa domáhal úpravy styku, aby ho matka s maloletým navštevovala vo výkone trestu. Zo správania otca na pojednávaní ako aj z pripojených rozsudkov, súd zistil, že otec maloletého je agresívnej a nevyspytateľnej povahy, podľa znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní má sklon k manipulácii, nerešpektuje spoločenské normy, je emočne oploštený. Je nezdržanlivý, základné ladenie v kontakte s okolím je tenzné, útočné s pocitom krivdy. Skresľuje fakty a skutočnosti, je nekritický ku svojmu správaniu. Bola u neho zistená aj závislosť na alkohole v III. vývojovom štádiu. Násilia voči matke sa dopúšťal aj v prítomnosti maloletého. Toho času vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody. Na základe týchto všetkých skutočností teda existuje odôvodnená obava z jeho negatívneho vplyvu na maloletého. Súd preto vyhovel matkinmu návrhu a styk otca s maloletým aj s poukazom na jeho útlý vek, kedy nie je vhodné, aby navštevoval výkon trestu odňatia slobody, zakázal. Otec maloletého je t. č. vo výkone trestu, nie je pracovne zaradený, poberá čiastočný invalidný dôchodok a fyzicky má príjem len 28 eur, ktorý mu je doručovaný do výkonu trestu. Povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa, nezaopatrené dieťa je stanovené zákonom, preto aj keby otec nemal žiaden príjem, je povinný platiť na výživu maloletého mesačne sumou 30 % zo sumy životného minima. V posudzovanej veci súd určil výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti. Uvedená povinnosť je zákonná povinnosť rodiča, je to povinnosť platiť na výživu až do času, kým dieťa nie je schopné sa samostatne živiť. Právne vec posudzoval podľa § 24 ods. 1 a 4, § 25 ods. 2, § 62 ods. 1 - 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, čl. 41 ods. 4 Ústavy SR.

2. Proti tomuto rozsudku, a to jeho výrokovej časti IV., ktorým súd zakázal styk otca s maloletým, podal v zákonnej lehote odvolanie otec. Dôvodil tým, že skutkový stav tohto rozhodnutia je prifarbený a v niektorých veciach zavádzajúci, až klamlivý, To, že bol odsúdený súdom sp. zn. 3T/52/2015 na 4,5 roka za podvod sa vôbec nezakladá na pravde. Ďalej vytykal súdu, že zámerne sa sudkyňa nepravdivo vyjadruje o jeho odsúdení rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3T/107/2015, právoplatným dňa 06.10.2017 a neuvádza, že aj manželka bola v tejto veci odsúdená. Do tohto dátumu pravidelne dostával korešpondenciu od manželky, kde mu písala ako ho ľúbi, ako jej chýba a ako sa teší na návštevu, kde za ním pravidelne aj chodievala. Počas návštev, ako aj v listoch ho žiadala, aby prečin krádeže vzal na seba, aby ju netrestali. Najskôr jej to prisľúbil, ale po konzultácii so svojím obhajcom, to nespravil. Po vynesení rozsudku, kde je manželka v tejto veci ako spolupáchateľka, mu manželka prestala písať a chodiť na návštevy, aby ho potrestala. Mal za to, že sa zámerne v rozsudku neuvádza, že matka sa svojich detí z predošlých manželstiev zriekla a nechala ich svojim otcom. Tiež sa neuvádza, že vo večerných hodinách ju našli spolu s maloletým synom v bare a bola podrobená dychovej skúške s pozitívnym výsledkom. Pred uzavretím ich manželstva bola matka vydatá dvakrát, tiež rozvedená a to z dôvodu, že bola v manželstvách týraná. Z toho dôvodu bola liečená na psychiatrii, kde jej boli nasadené lieky, ktorý však nebrala. Z posudku, ktorý bol vypracovaný na jej osobu vyplýva, že má trpieť posttraumatickou poruchou, avšak nik sa nezaoberal tým, že to je aj v dôsledku bývalých vzťahov. Jemu to priťažilo pri odsúdení. Žiadal, aby súd prihliadol aj na práva jeho ako druhého rodiča, a zohľadnil aj tieto jeho fakty. Žiadal, aby mu styk so synom nebol zakázaný, aby matka mala povinnosť ho raz v mesiaci informovať o maloletom a o jeho zdravotnom stave, ďalej aby mala povinnosť aspoň raz za

štvrtroka poslať jeho fotku, aby videl ako rastie. Čo sa týka návštev, tak do ústavu chodia aj menšie deti. Považoval za nepochopiteľné, že jemu kontakt so synom zakáza a on po prepustení sa má k nemu hlásiť, keď ho vôbec nebude poznať. Na jeho návštevu by syna mohla doviest' aj jeho matka, ktorá je ochotná aj matke maloletého aj maloletému zabezpečiť odvoz. Berie toto všetko ako pomstu zo strany matky voči jeho osobe. Priložil listy, ktoré mu matka písala a žiadal ich potom vrátiť späť.

3. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že nepopiera, že manželovi písala, že ho ľúbi a taktiež chodila na návštevy do väzby. Bolo to z jej strany len preto, že mala pocit, že ho musí poslúchať, nakoľko odsúdený ešte nebol a bála sa, čo sa stane, ak by ho prepustili. Pravidelne však za ním nechodila, nakoľko pri každej návšteve jej nadával a nútil ju zmeniť výpoveď, len aby ho prepustili. Na to však nepristúpila, pretože všetky jej výpovede boli pravdivé. Po jeho odsúdení prestala chodiť za ním na návštevy. Považovala za klamstvo, že sa dobrovoľne zriekla svojich detí, bolo to preto, lebo ubližoval jej deťom a tých starších vyhodil z domu. Vedel, že som nemala kam s deťmi ísť a vždy to zneužil. Preto súhlasila so zverením svojich detí ich otcovi a starým rodičom. Dvakrát žiadala aj o krízové centrum, kde však nebolo voľné miesto, a tak iné východisko nemala. To, že pila, bolo preto, lebo ju manžel nútil piť pod hrozbami, že jej to vyleje na hlavu, alebo že keď to nevypije, tak ho neľúbi. A to, že bola v predošlých manželstvách týraná, tak nie je, oni ju len občas bili, ale nepáchali na nej a deťoch také zverstvá ako manžel. Manžel mal možnosť vidieť ako maloletý rastie a vychovávať ho, no toho sa vzdal sám tým, že ju celé roky týral a začal ubližovať aj ich synovi. Celé tehotenstvo ju bil, vyhadzoval z domu, zakazoval jej stýkať sa s deťmi a telefonicky sa s nimi kontaktovať. Keď im potajomky zavola, tak jej dolámal SIM kartu a rozbil mobil. Maloletý má zdravotné ťažkosti, musí ísť s ním na kompletne vyšetrenie bruška a žalúdka. Otec ani centom na maloletého neprispieva a jej všetko komplikuje len, aby si nemohla vybaviť sociálne dávky, lebo pokiaľ nemá právoplatný rozsudok o rozvode, nemá na nič nárok. Je proti tomu, aby ho syn navštevoval vo výkone trestu, nakoľko svojho otca nepozná, taktiež mu odmieta písať a informovať ho o synovom zdravotnom stave, keďže nie je na tom finančne dobre. Nie je vhodné, aby sa s ním syn stýkal, pretože je známe, že dokáže manipulovať s ľuďmi.

4. Otec vo svojej odvolacej replike uviedol, že matka vo svojom vyjadrení uvádza klamstvá, na návštevy so synom za ním chodila aj keď už bol vo výkone trestu, nenútil ju, aby zmenila svoju výpoveď, ale ona sama mu písala, že spraví všetko pre to, aby nebol odsúdený za to, čo na neho udala. Nie je tiež pravdou, že ju nútil piť pod hrozbou, viackrát sa nevrátila domov, čo bola opitá a aj si požičiavala v krčmách, a to aj na jeho meno. To by mohli dokázať viacerí svedkovia, kde vyrovnával dlh. Preto žiadal, aby súd niektoré jej tvrdenia overil, či sa zakladajú na pravde. To, že sa zmenila je skutočne preto, ako to uviedol v odvolaní. Pokiaľ ide o výživné, má exekúciu na zameškané výživné, z dôchodku mu zostáva 27,71 eur, ako to rozdeľujú nevie, lebo platí aj na deti z prvého manželstva. Všetky veci v domácnosti kúpil on, zostali matke a aj ich užíva. Na nič mu finančne neprispela. Tiež by bola dobré vyžiadať si lekársku správu, či syn trpel nejakou chorobou. Žiadal, aby súd vyhovel jeho odvolaniu a upravil rozsudok.

5. Matka vo svojej odvolacej duplike uviedla, že všetko čo doteraz písala je pravdou a pokiaľ je známe, bola týraná, za čo je odporca spravodlivo odsúdený. Nemieni s otcom obnoviť spolužitie a ani ho so synom navštevovať, nakoľko svojho otca ani nepozná a nie je tam citový vzťah. Žije s priateľom, s ktorým má N. vybudovaný hlboký citový vzťah, a ktorého aj volá otcom. Žiadala, aby konečne bola rozvedená.

6. Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že vo veci styku otca so synom by bolo potrebné objasniť, aký je skutočný vzťah maloletého k otcovi, aký dopad by malo stretávanie sa maloletého s otcom na jeho priaznivý fyzický a psychický stav. Úrad v rámci terénnej práce dňa 27.04.2018 zistil, že matka so stretávaním syna s otcom vo výkone trestu nesúhlasí. V súvislosti s poskytovaním informácií otcovi zo stany matky sa matka vyjadrila, že uvedené by robila iba, ak ju k uvedenému súd zaviazže.

7. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec v napadnutom rozsahu vo výroku IV., ktorým bola zakázaný styk otca s maloletým, podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku /ďalej len CMP/, keď nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem/, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku /ďalej len CSP/ a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie treba v napadnutej časti vo výroku IV. podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť.

8. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie v napadnutej časti ohľadne zákazu styku otca s maloletým na tom právnom názore, že zo správania otca na pojednávaní, ako aj z pripojených rozsudkov súd zistil, že otec maloletého je agresívnej a nevyspytateľnej povahy, podľa znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní má sklon k manipulácii, nerešpektuje spoločenské normy, je emočne oploštený. Je nezdržanlivý, základné ladenie v kontakte s okolím je tenzné, útočné s pocitom krivdy. Skresľuje fakty a skutočnosti, je nekritický ku svojmu správaniu. Bola u neho zistená aj závislosť na alkohole v III. vývojovom štádiu. Násilia voči matke sa dopúšťal aj v prítomnosti maloletého. Toho času vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody. Na základe týchto všetkých skutočností teda existuje odôvodnená obava z jeho negatívneho vplyvu na maloletého. Súd preto vyhovel matkinmu návrhu a styk otca s maloletým aj s poukazom na jeho útlý vek, kedy nie je vhodné, aby navštevoval výkon trestu odňatia slobody, zakázal.

9. Odvolací súd sa s týmto právnym záverom súdu prvej inštancie stotožňuje v celom rozsahu. Na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam otca uvádza nasledovné:

10. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa musí byť záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už uskutočňované verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Koncept najlepšieho záujmu dieťaťa je komplexný a jeho obsah musí byť stanovený vždy s prihliadnutím na okolnosti každého konkrétneho prípadu. Z článku 3 ods. 1 v spojení s článkom 9 ods. 1 a 3 Dohovoru o právach dieťaťa vyplýva, že oddelenie dieťaťa od jeho rodiča musí byť až posledným prostriedkom, ktorý možno použiť len v prípade ohrozenia dieťaťa alebo ak je to z iného dôvodu celkom nevyhnutné.

11. Pri rozhodovaní súdu o úprave styku rodiča vo výkone trestu odňatia slobody s maloletým dieťaťom hrá dôležitú úlohu aj povaha konkrétneho trestného činu, za spáchanie ktorého bol rodič odsúdený, keď je treba zohľadniť predovšetkým to, či trestná činnosť nesmerovala voči členom rodiny odsúdeného alebo dokonca voči samotnému maloletému dieťaťu. Rozdielne je preto nutné posudzovať úpravu styku rodiča odsúdeného napr. za spáchanie majetkového trestného činu a rodiča odsúdeného za trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby. S povahou trestnej činnosti, za ktorú bol rodič odsúdený, potom súvisí tiež to, do akého typu väznice bol pre výkon trestu zaradený, od čoho sa odvíjajú jednak podmienky pre návštevy vo väznici, ale tiež aj vzdialenosť väznice od bydliska maloletého dieťaťa /teda ide aj o finančné náklady a časovú náročnosť prípadnej návštevy/.

12. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že otec bol podľa rozsudku Okresného súdu Prievidza, č. k. 1T/125/2016-459 z 12.12.2016 uznaný vinným za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a),b),e) ods. 3 písm. d) Trestného zákona a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1,2 písm. b) Trestného zákona na úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Tiež mu bolo uložené protialkoholické liečenie. Zo spisu vyplýva, že spôsobil manžελke fyzické a psychické utrpenie od februára 2013 do 23.02.2016, okrem iného sa jej počas hádok vyhráždal zabitím, stalo že ju v noci aj so synom v pyžame vyhodil z domu a vyhráždal sa jej, že zabije ju, maloletého syna aj seba.

13. Súd prvej inštancie preto správne posudzoval, či za situácie, keď bol otec právoplatne odsúdený za zločin týrania blízkej a zverenej osoby /matky dieťaťa/ je v záujme maloletého Samuela, aby sa o otcom stretával vo väznici, v ktorej otec vykonáva výkon trestu aj za zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Jeho záver, že nie je v záujme dieťaťa, aby sa s ním otec stretával považuje aj odvolací súd za správny. Aj odvolací súd poukazuje na to, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní ohľadne jeho osobnej starostlivosti a styku otca s maloletým. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že otec počas spoluzitia s matkou matku fyzicky aj psychicky týral a ako bolo uvedené v trestnom rozsudku, vyhráždal sa zabitím aj maloletého. Takéto správanie sa rodiča, ktorý by mal byť vzorom pre svoje dieťa a riadne ho vychovávať, by mohlo vážne ohroziť psychický, ale aj fyzický vývoj dieťaťa, ktoré je v súčasnosti vo veku 3 rokov. Preto rozhodnutie súdu prvej inštancie o zákaze styku otca s maloletým bolo správne.

14. Odvolacie námietky otca, že matka ho aj s maloletým navštevovala vo väznici pred tým, ako bol odsúdený, odvolací súd nepovažoval za dôvodné. V danom prípade súd bol povinný vyhodnotiť hlavne to, či je v záujme maloletého, aby otca navštevoval vo väznici, a nie prečo matka takéto návštevy s maloletým v minulosti absolvovala. Za situácie, keď bol otec odsúdený za trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby - matky maloletého, nemožno ani od matky spravodlivo požadovať, aby s maloletým otca

navštevovala vo väznici. Pokiaľ otec namieta, že ho maloletý nebude poznať po odpykaní si svojho trestu a prepustení na slobodu, odvolací súd uvádza, že prípadná úpravu styku v budúcnosti bude závisieť od špecifickej situácie daného prípadu, keď súd v súčasnosti nemôže predvídať okolnosti, ktoré nastanú v budúcnosti.

15. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej časti IV. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP. Ide o mimosporové konanie, pre ktoré platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil.

17. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).